

Op zoek naar lange vogelbotten: een oproep

Bij veel vormen van onderzoek is het van belang om precies te weten hoe oud een vogel is. Bij sommige zeevogels geeft het verenkleed een ruwe indicatie, dankzij de verschillende kleden van de onvolwassen vogels (meeuwen, Jan van Gent). Bij de meeste zeevogels echter is dat niet mogelijk. Zo verandert het verenkleed van Noordse Stormvogels *Fulmaris glacialis* na het vliegvlug worden niet meer, ook al worden deze vogels zeer oud (40-50 jaar?). Ook bij onderzoek aan dode vogels zijn de mogelijkheden beperkt. Inspectie van de geslachtsorganen levert slechts een conclusie op als "nooit gebroed/oit gebroed" en de aanwezigheid van een *bursa Fabricii* is alleen nuttig om juvenielen (of jonge subadulten) van de rest te scheiden.

Recent onderzoek aan zeevogelbotten heeft aange-toond dat er meer mogelijkheden zijn. Van de op grote schaal geringde populatie Grote Jagers *Catharacta skua* op Foula (Shetland Eilanden) zijn kadavers van vogels met bekende leeftijd ontleed. Onderzoek door het maken van slijpplaatjes uit enkele botten wees uit dat de leeftijd tot op het jaar nauwkeurig kon worden vastgesteld op een bij bomen al lang bekende manier, namelijk ringen tellen. Niet elk bot was geschikt en aanvullend onderzoek wees uit dat niet bij elke soort dadelijk veelbelovende resultaten te verwachten zijn, maar het begin is er. Om van meer soorten te kunnen vaststellen of een dergelijke methode bruikbaar en betrouwbaar is, is er meer materiaal nodig. Daarom de dringende oproep om van geringde zeevogels enkele botten te verzamelen en deze met de ringgegevens op te sturen naar onderstaand adres. Onder zeevogels worden hier verstaan: duikers (Gaviidae), stormvogelachtigen (Procellariiformes), aalscholvers (Phalacrocoracidae), Jan van Gent *Sula bassana*, jagers (Stercorariidae), meeuwen (Laridae), sterns (Sternidae) en alkachtigen (Alcidae). De meest geschikte botten zijn

"lange" botten: liefst de *tibiotarsus* of de *humerus*. De *tarsus* is bij de meeste soorten onbetrouwbaar gebleken. Om duidelijker te maken om welke botten het gaat: de *humerus* is het bot dat de meeste vleugelverzamelaars gewoonlijk afbreken. Indien voor dit onderzoek een vleugel verzameld wordt, is het van groot belang dit bot heel te laten, dus voorzichtig lossnijden van de romp. De *tibiotarsus* is het lange bot dat dadelijk boven de *tarsus* (het loopbeen, het bot waar de ring omheen zit) te vinden is. Bij het verzamelen van de ring breken de meeste mensen de *tarsus*, zodat de *tibiotarsus* intact blijft. Wees in beide gevallen zo vriendelijk om het bot goed vleesvrij te maken.

Het onderzoek zal worden uitgevoerd door Dr. R. W. Furness, Zoology Department, Glasgow University. Materiaal wordt verzameld door de werkgroep Nederlands Stookolieslachtoffer-Onderzoek van de Nederlandse Zeevogelgroep (NZG/NSO): C. J. Camphuysen, p.a. NIOZ, postbus 59, 1790 AB Den Burg, Texel.

Gevraagd: overdrukken van publikaties over uilen

In 1975 werd door de *National Wildlife Federation* in Noord-Amerika een overzicht van onderzoek aan uilen gepubliceerd: *Working bibliography of Owls of the World* (Clark, Smith & Kelso, 1975. NWF Scientific/Technical Series, No. 1, 319 p.). De schrijvers/uitgevers zijn momenteel bezig met een herziene, sterk uitgebreide versie van dit werk. Men wil daarbij proberen volledig te zijn, door ook aan werk dat in minder bekende tijdschriften is gepubliceerd, aandacht te besteden. Schrijvers van artikelen over uilen worden daarom uitgenodigd overdrukken van hun publikaties op te sturen naar: Richard J. Clark, *The Owl Bibliography*, c/o Department of Biology, York College of Pennsylvania, York, PA USA.